

VOX academiae

SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA RIJEKA

str. 6. i 7.



Novo funkcionalno ruho

POSEBNI PRILOG ZA VISOKO OBRAZOVANJE, ZNANOST I UMJETNOST ■ 19. ožujka 2021. ■ Br. 38 **NOVI LIST**

ODJEL ZA BIOTEHNOLOGIJU PRVI GMP LABORATORIJ UNUTAR AKADEMSKE ZAJEDNICE



str. 2. i 3.

Izvrsna znanost uvjet za transfer tehnologije

Partnerstvo Odjela za biotehnologiju i JGL-a rezultiralo je otvaranjem Laboratorija kontrole kvalitete. GMP laboratorij platforma je za edukaciju studenata u području koje je od iznimnog značaja za farmaceutsku industriju, a pridonijet će razvoju te znanstvenim i nastavnim aktivnostima samog Odjela

PRAVNI
FAKULTET

**S radom
započela
Pravna
klinika**

str. 5.



DVODNEVNI MEĐUNARODNI SIMPOZIJ

Post-COVID era



str. 4.



DAMIR ŠKOMRLJ

Piše
Snježana
PRIJIĆ SAMARŽIJA

Znanost i moć

Mnogi se sjećaju slavne televizijske serije Inspektor Morse, pisca Colina Dextera, koja se gotovo u cijelosti bavila kriminalističkim pričama o ubojstvima i podmetanjima u elitističkom svijetu Sveučilišta u Oxfordu. Zločini koji je Morse istraživao gotovo su isključivo bili motivirani neutaživim nagonom za statusom i prestižom u akademskom svijetu. British Film Institute seriju je proglašio jednom od sto najboljih među britanskim televizijskim programima, za koje znamo da su među najboljima na svijetu. Svijet znanosti, kao i svaki drugi, nastanjuju različiti ljudi raznolikih svjetonazora, karaktera i navika. Volja za moći, statusom i karijernim uspjehom, većim i boljim od onoga svojih kolega, i u znanosti određuje ponašanje te nagriza institucije i odnose. Neki će ustvrditi da je u znanosti čak i gore, jer se radi o iznimno kompetitivnom prostoru u kojem obitavaju inteligentni i visoko obrazovani ljudi opremljeni daleko sofisticiranijim oruđima za promoviranje vlastitih interesa i uvjerenja. Nije tajna da je znanost postala arena moći koja se na razlikuje mnogo od one političke, a s njome je često i u sprezi. Svjetska znanost nalazi se pred velikim izazovima obuzdanja centara moći, lokalnih i globalnih, koji ne doprinose kvaliteti znanosti. Iz vanjske perspektive, procedure objavljivanja znanstvenih članaka i dobivanja projekata skrojene su tako da osiguraju najveću moguću kvalitetu. Za ulazak u akademsku zajednicu morate biti najbolji u svojim klasama, a kako biste opstali morate redovito prolaziti kroz postupke neovisnih procjena radi napredovanja. Ključni kriteriji napredovanja su istraživanje, koje zahtijeva dobivanje projekata i financiranja te objavljivanje. Kako biste objavili rezultate istraživanja, morate proći uredničku ili administrativnu procjenu i anonimni recenzentski postupak. Međutim, svi mi u znanstvenom svijetu svjesni smo da se stvari ne odvijaju kako su zamišljene i da ne prolaze samo najbolji znanstveni sadržaji. Ovi procesi često su kontaminirani igrana statusne gladi i osvajanja prijestolja, što u pitanje dovodi proklamirane kriterije meritokracije, ali i stvara nove prostore nepravde i diskriminacije.

Tedna od najvidljivijih nepravdi jest kolonijalni odnos prema znanstvenicima sa sveučilišta iz regija koje nemaju visoki inovacijski utjecaj te koja nisu u mrežama moći. Znanstvenici koji potječu s manje poznatih sveučilišta, već u stadiju uredničke procjene prije recenzije imaju već šansu da budu odbijeni. Davno je ova predrasuda testirana i potvrđena, tako da je isti članak s imenom i afilijacijom nepoznatog sveučilišta odbijen, a s poznatoga prihvaćen. Časopisima je u interesu objavljivati članke poznatih znanstvenika i visokorangiranih institucija, jer im oni jamče veći utjecaj. Drugi isključujući element su jezične kompetencije. Svi vodeći svjetski časopisi su na engleskom jeziku, a rijetki znanstvenici kojima engleski nije materinski jezik mogu dostići sofisticiranu jezičnu razinu koja se zahtijeva u časopisima. To se poglavito odnosi na humanističke i društvene znanosti, u kojima je već javno priznato da je vrlo vjerojatno da će članak, neovisno o sadržaju, biti diskvalificiran zbog jezika. Premda su rijetki časopisi počeli osjećavati ovu vrstu diskriminacije, još smo daleko od rješavanja problema nejednakih šansi. Recenzentski postupak zasebna je priča. I recenzent je čovjek i znanstvenik, a subjektivan je i preferira svoje teorije, pa će mu se kvalitetnijim činiti članak koji podupire ono u što vjeruje. Međutim, otkrio se da recenzenti, pod okriljem anonimnosti, često sugeriraju citiranje upravo teorija koje sami promiču kako bi osnažili vlastite pozicije. Događa se i da uvjetuju da citiraju članak iz časopisa gdje želite objaviti ili upravo njihove članke kako bi sebi povećali indekse citiranosti, a časopisu rang utjecaja. Nove teorije ili nove teme manje poznatih autora s manje poznatih sveučilišta gotovo da nemaju šanse. Ipak, usprkos ovim poteškoćama, najmaligniji element znanstvenih postupaka su mreže moći. Kao i u politici ili ratu, i u znanosti postoje više ili manje otvorene koalicije i savezništva. Etablirani znanstvenici i institucije svoj kredibilitet prelivaju na manje poznate, pružajući im svoje ime pri objavljinju, prijavama projekata ili organizaciji mobilnosti. Zauzvrat, slabiji promiču njihove teorije, za njih provode rutinska istraživanja, citiraju članke svojih koaličiskih partnera i afirmiraju njihov status relevantnih autoriteta. Znanstvenici sve brže napuštaju svoje gubitničke ideale i shvaćaju da su za uspjeh ključni mreža saveznika, videnijih i snažnijih moćnih zaštitnika te nešto sreće i snažljivosti u prepoznavanju trendova, dok sam znanstveni sadržaj nije presudan. Neki među njima, a napose oni mladi, od takvih utrka odustaju gubeći samopouzdanje i vjeru u sustav, pasiviziraju se i prepustaju prostor vještimu koji plivaju.

Tako imamo razloga za zabrinutost, ne treba se obeshrabriti i ne smijemo odustati od borbe za pravu znanost. Treba se nadati da će oni stvarno dobiti ipak smoći snage i nametnuti se i kvalitetom i vještinama. Međutim, moramo vjerovati i činiti sve što je našo moći da svijet znanosti iznade održivo i dugoročno rješenje. Uzrok ovakvoj degeneraciji sustava sve češće se nalazi u kvantitativnoj metriči znanstvenih postignuća, a izlaz u otvorenoj znanosti i novom kvalitativnom mjerjenju znanstvenog utjecaja prema doprinosu i angažmanu u zajednici i kvaliteti života. O tome je potrebno sve više i sve češće govoriti. Inaći saveznike.

ODJEL ZA BIOTEHNOLOGIJU PRVI LABORATORIJ UNUTAR A

Bez izvrsne znanosti transfera tehnologije

More idea ~ More ideas

“

Laboratorij u kojem će se obavljati analize sastava lijekova primjer je dobre suradnje industrije i akademiske zajednice

“

Preduvjet za uspješan transfer tehnologije je izvrsna znanost koja daje iskoristive rezultate ne samo u akademskim krugovima



Daniela Kalafatović, Ivana Mutinić,
Miranda Mladinić Pejatović, Igor Jurak
i Željka Maglica

MARKO GRACIN

Partnerstvo Odjela za biotehnologiju i JGL-a dovelo je do otvaranja Laboratorija kontrole kvalitete na Odjelu. HALMED je Odjelu dodijelio certifikat dobre laboratorijske prakse, a GMP laboratorij predstavlja platformu za edukaciju studenata u području koje je od iznimnog značaja za farmaceutsku industriju te će time zapošljivost i konkurentnost studenata biti još bolja i pridonositi razvoju te znanstvenim i nastavnim aktivnostima samog Odjela

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Hravatska agencija za lijekove (HALMED) dodjelila je Odjelu za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci proizvodnu dozvolu i potvrdu o provođenju dobre proizvodnja prakse, što predstavlja jedan od najznačajnijih iskoraka povezivanja akademске zajednice i gospodarstva. Ujedno, to je i prvi takav certifikat akademskoj instituciji u regiji te jedan od rijetkih u Europskoj uniji, a rezultat je suradnje Jadran galenskog laboratorija – JGL i Odjela za biotehnologiju. Slijedom toga na Odjelu je osnovan GMP (Good Manufacturing Practice) laboratorij u kojem će se obavljati analize sastava lijekova te pridonositi gospodarstvu regije i samoodrživosti Odjela, a voditelj tog certificiranog laboratorija i zamjenik pročelnice izv. prof. dr. Igor Jurak smatra to primjerom dobre suradnje industrije i akademске zajednice.

- Partnerstvo između industrije i akademске zajednice često se ocjenjuje kao iznimno slabo, odnosno postoji određeni nesklad između edukacije i potreba realnog sektora. Da je uspješna suradnja moguća, svjedoči višegodišnje partnerstvo između Odjela za biotehnologiju i JGL-a, perjanice farmakološke proizvodnje u regiji, a što je nedugo i potvrđeno otvaranjem Laboratorija kontrole kvalitete na Odjelu. Naime, za potrebe proizvodnje lijekova potrebno je iznimno kontrolirano praćenje sadržaja i kvalitete proizvoda, a za provođenje čega je nužno odobrenje Hrvatske agencije za lijekove i medicinske proizvode (HALMED). Zajedničkom vizijom i naporima, Odjel i JGL su pokrenuli organizaciju takvog laboratorija i nakon više od godinu dana priprema, edukacija, organizacije i nabave opreme te inspekcija, HALMED je krajem 2020. godine dodijelio certifikat dobre laboratorijske prakse (GMP)

novoupostavljenom laboratoriju, kaže voditelj laboratorija.

Uspješna suradnja

Dodata i da valja istaknuti da je ovo prvi laboratorij unutar akademске zajednice s GMP certifikatom.

- Postavlja se pitanje: zašto zapravo toliki napor i trud za »industrijski« laboratorij unutar akademске zajednice, čiji primarni interes bi trebao biti znanstvena istraživanja. Kao prvo, naš GMP laboratorij predstavlja platformu za edukaciju studenata u području koje je od iznimnog značaja za farmaceutsku industriju te će time zapošljivost i konkurenčnost naših studenata biti još bolja. U ovom trenutku, iako stimuliramo iskustvo u gospodarstvu tijekom studija, realno iskustvo i uvid mogu se dobiti i unutar samog Odjela. Kao drugo, iskustvo djelatnika Odjela, profesora i tehničara, u GMP certificiranom laboratoriju je iznimno vrijedno i pruža važnu perspektivu u razumijevanju potreba te načinu rada u industriji. Treće, primjena

AKADEMSKE ZAJEDNICE S CERTIFIKATOM DOBRE LABORATORIJSKE PRAKSE

znanosti nema tehnologije

tehnologija koje su u upotrebi, a na bazi iskusnih znanstvenih istraživača, može dovesti do bolje optimizacije procesa ili razvoja novih, čime se postojeće analize mogu unaprijediti te će time profitirati i gospodarski čimbenici. Četvrti, GMP laboratorij bi trebao, ne samo biti samoodrživ poput svakog gospodarskog čimbenika, već pridonositi razvoju i znanstvenim i nastavnim aktivnostima samog Odjela. Drugim riječima dobit će se usmjeriti u opću društvenu korist. I peto, ne manje vrijedno, postati primjer uspješne suradnje gospodarstva i akademije, pojašnjava izv. prof. dr. Jurak.

Dodataći kako neovisno o GMP certificiranom laboratoriju Odjel za biotehnologiju priprema nekoliko istraživačko-razvojnih i znanstveno-istraživačkih projekata s JGL, izv. prof. dr. Jurak i zamjenica pročelnice doc. dr. Željka Maglica ističu da se takvi projekti pripremaju i s bolnicom Medico i HZJZ Rijeka, koji su dugogodišnji partneri Odjela u nastavi te s KBC-om Rijeka.

U ovim projektima će se angažirati i kadrovski i infrastrukturni potencijali našeg Odjela, a pritom najviše mislim na skupocenu laboratorijsku opremu dobivenu RISK projektom UNIRI, namijenjenu prije svega maseenoj spektrometriji, visokorezolucijskoj mikroskopiji, analitičkoj kemiji i visoko-protočnoj tehnologiji primjenjivoj u istraživanjima u molekularnoj i staničnoj biologiji, kaže doc. dr. Maglica.

Brojni projekti

Predstojnica Zavoda za molekularnu i sistemsku biomedicinu izv. prof. dr. Ivana Mutinić dodaje da Odjel za biotehnologiju intenzivno provodi temeljna istraživanja u području molekularnih osnova neuroregeneracije, neurodegeneracije, mentalnih bolesti, ovisnosti, biologije tumor-a, virusnih infekcija te hematoloških, imunoloških i metaboličkih bolesti.

Zanimljivo je da su 9 od ukupno 22 djelatnika u znanstveno-nastavnom zvanju docent ili profesor nositelji prestižnih projekata Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ). Primjerice, neki od najnovijih projekata uključuju i uspostavne HRZZ projekte mladih znanstvenika doc. dr. Daniele Kalafatović, koja radi na istraživanju peptida i peptidnih nanostruktura u području katalize i razvoja mimetika virusa i doc. dr. Christiana Reynolds, koji istražuje ulogu masnih tvari u prehrani na ishod sepsa. Na Odjelu se provodi i nekoliko međunarodnih projekata te projekata s lokalnim gospodarstvenicima. Brojni kompetitivni znanstveni projekti omogućili su zapošljavanje dvadesetak doktoranada i poslijedoktoranada financiranih od HRZZ-a. Uspješna uspostava vrhunskih znanstveno-istraživačkih laboratorija i grupa na Odjelu za biotehnologiju rezultirala je razvojem velikog broja eksperimentalnih modela od kojih su neki po prvi put dostupni u Hrvatskoj. To je

rezultiralo novim saznanjima o molekularnim osnovama bolesti i mogućoj uporabi odabranih kemijskih spojeva i stanične terapije u njihovom liječenju. Time je Odjel za biotehnologiju zapravo prerastao svoje postojeće kapacitete te je za daljnji progres i širenje istraživanja, za koja bi se potencijalno mogla dobiti značajna finansiranja iz EU izvora, nužno proširiti i unaprijediti postojeću infrastrukturu, napomije izv. prof. dr. Mutinić.

Upravo u cilju proširenja i unaprijeđenja trenutnih kapaciteta Odjelu za biotehnologiju je u veljači odobren projekt financiran iz Europskog fonda za regionalni razvoj za izradu projektno-tehničke dokumentacije i studije izvedivosti za opremanje i prilagodbu svojih prostora za ključni infrastrukturni projekt Centar za predklinički razvoj i istraživanje potencijalnih lijekova i biološki aktivnih molekula (CEPRIL).

Razvojni centar

- CEPRIL je osmišljen kao dinamični razvojni centar u kojem će se omogućiti svi koraci suvremenog procesa istraživanja i razvoja lijekova – od izučavanja molekularnih mehanizama bolesti i identifikacije prikladnih terapijskih meta, preko sinteze i probira novih terapijskih i dijagnostičkih malih spojeva, pakiranja lijekova u nanočestice te dizajna

staničnih i virusnih terapija, do njihove validacije u relevantnim staničnim, tkivnim i životinjskim modelima. Taj bogat i interdisciplinarni znanstveno-istraživački dio će biti izravno usmjeren na lokalno, regionalno, nacionalno i internacionalno povezivanje s industrijskim i akademskim partnerima. CEPRIL će stoga omogućiti jačanje međunarodne konkurentnosti u prijavi i provedbi međunarodnih projekata te biti važan iskorak u edukaciji studenata i mladih znanstvenika u području biotehnološkog razvoja i istraživanja lijekova, nudi izv. prof. dr. Mutinić.

Pročelnica Odjela prof. dr. Miranda Mladinić Pejatović dodaje da Odjel započinje komercijalne projekte u onoj mjeri koliko su oni korisni za obavljanje primarnih djelatnosti visokog obrazovanja, a to su znanost i nastava.

- Naime, znanstvena istraživanja u području biotehnologije u biomedicini su finansijski vrlo zahtjevna i mada je Odjel za biotehnologiju jedna od najuspješnijih sastavnica Sveučilišta u Rijeci, ali i šire, u povlačenju sredstva koja se mogu dobiti iz nacionalnih izvora za znanstvena istraživanja, ona su ipak vrlo ograničena. Odjel se također nastoji izuzetno aktivno prijavljivati i na međunarodne natječaje za kompetitivne znanstveno-istraživačke projekte te i tu

Novi smjer istraživanja okrenut umjetnoj inteligenciji

Dio djelatnika Odjela za biotehnologiju su i članovi Centra za napredno računanje i modeliranje (CNRM) te novoosnovanog Centra za Umjetnu inteligenciju i kibernetičku sigurnost (AIRI) pri Sveučilištu u Rijeci gdje svoja istraživanja oslanjaju na napredne algoritme obrade podataka. Važnost primjene umjetne inteligencije u provedbi interdisciplinarnih istraživanja u području biotehnologije u biomedicini podržala je i Hrvatska zaklada za znanost, odobrivi finansiranje projekta Dizajn katalitički aktivnih peptida i peptidnih nanostruktura pod voditeljstvom doc. dr. Daniele Kalafatović, predstojnice Zavoda za medicinsku kemiju.

- Uspostavljeni istraživački projekt akronima DeShPet vrijedan dva milijuna kuna povezuje riječke timove znanstvenika Odjela za Biotehnologiju i Tehničkog fakulteta u poljima kemije peptida i računarstva zajedno s njihovim partnerima sa sveučilišta NOVA iz Lisabona i Pompeu Fabra iz Barcelone te je izvrstan primjer otvorenosti za suradnju među

sastavnica Sveučilišta u Rijeci, na što smo posebno ponosni. Ovim projektom omogućeno je zapošljavanje troje mladih znanstvenika kojima je pružena mogućnost rada u primjeni najnovijih dostignuća iz domene evolucijskog računarstva i strojnog učenja te njihove eksperimentalne validacije u domeni nanotehnologije peptida, pojašnjava doc. dr. Kalafatović. Dodatno, kaže, suradnja s Tehničkim fakultetom je rezultirala i projektom koji je okrenut istraživanju alternativnih načina borbe s COVID-19 u vidu razvoja minimalističkih mimetika virusa kao platforme za identifikaciju peptida koji bi služili njihovom zarobljavanju i, u konačnici, inhibiciji. Tim Odjela za Biotehnologiju angažiran je i u projektu Europskog struktornog fonda Računalni model strujanja, poplavljivanja i širenja onečišćenja u rijeckama i obalnim morskim područjima, pod voditeljstvom prof. dr. Lade Kranjčevića, u kojem je njihova uloga razvoj modela karakterizacije mikroplastike u moru.

Studenti svih razina imat će mogućnost biti upoznati s industrijskom proizvodnjom i analizom lijekova što izuzetno podiže njihovu konkurenčnost na tržištu rada



Odjel za biotehnologiju sastavica je koja odskače kvalitetom i kvantitetom svojih znanstvenih istraživanja

Na Odjelu se provodi nekoliko međunarodnih projekata te projekata s lokalnim gospodarstvenicima



ima uspjeha. No, i dalje ostaje činjenica da je za živu znanstvenu aktivnost, pogotovo za pilot-projekte kojima se započinju novi i često vrlo zanimljivi smjerovi istraživanja, potrebno osigurati vlastita sredstva na nivou sastavnice za njihovo finansiranje. Eto, to je jedan od osnovnih motiva koji okreće Odjel i u aktivnosti u smjeru komercijalizacije. Nadalje, činjenica da će naši studenti svih razina imati mogućnost na samoj sastavnici biti upoznati s industrijskom proizvodnjom i analizom lijekova, podiže izuzetno, ne samo kvalitetu njihovog visokoškolskog obrazovanja, već i njihovu konkurenčnost na tržištu rada, što je izuzetno važno. Naime, pri zapošljavanju kadrova ove vrste obično se traži određeno praktično iskustvo, što je pri prvom zapošljavanju izazov, a eto naši završeni studenti će u tom smislu imati prednost pred drugim kandidatima iz sličnih struka, pojašnjava pročelnica.

Odsakanje u kvaliteti

Ujedno dodaje da je najvažniji preduvjet za uspješan transfer tehnologije izvrsna znanost

koja daje rezultate koji su iskoristivi ne samo u akademskim krugovima, već imaju i moguću široku primjenu u biomedicini i gospodarstvu. - Kako je Odjel za biotehnologiju sastavica koja kvalitetom i kvantitetom svojih znanstvenih istraživanja odskače, potrebno je pripremiti uvjete i temelje za transfer znanstvenih rezultata u realni sektor, prije svega mislim na nove terapeutске pristupe i nove lijekove. Za početak dakle, radimo na rutinskim postupcima i analizama, što nam omogućuje da naučimo i pripremimo postupke koji bi onda bili primjenjivi za transfer tehnologija i proizvoda koji se paralelno razvijaju u našim znanstveno-istraživačkim laboratorijima, u sklopu kompetitivnih projekata, od kojih se neki realiziraju u suradnji s partnerima iz realnog sektora, kao što su JGL i bolnica Medico. Nadalje, želim istaknuti da je za uspješnost kompetitivnih znanstvenih projekata, kao i transfera tehnologije, vrlo bitna pravna te administrativno-tehnička podrška našim znanstvenicima, pa je stoga izazovno tradicionalno akademsko okruženje prilagoditi ovim novim aktivnostima, ističe prof. dr. Mladinić Pejatović.

Ono što je kao pročelnici izuzetno veseli i motivira je kvaliteta znanstvenika koji djeluju na Odjelu za biotehnologiju koji ne samo u svojim znanstvenim istraživanjima, već i u promišljanju akademije predstavljaju avangardu koja nastoji pomaknuti granice mogućeg i učiniti sustav znanosti što je moguće boljim, odnosno približiti ga standardima najboljih europskih i svjetskih institucija na kojima su prije dolaska na Sveučilištu u Rijeci i radili.

- Ovdje mislim ne samo na standarde vezane za kvalitetu znanstvenih istraživanja, već i općenito na etičke standarde akademskog ponašanja, za koje smatramo da moraju biti rigorozni i najbolji primjer našim studentima, budućim akademskim gradanima, kao i društvu općenito, zaključuje prof. dr. Mladinić Pejatović.

Čak 9 od ukupno 22 djelatnika u znanstveno-nastavnom zvanju nositelji su prestižnih projekata Hrvatske zaklade za znanost

DVODNEVNI MEĐUNARODNI SIMPOZIJ USUSRET POSLJEDICAMA COVID-19 EPIDEMIJE

Post-COVID novo i nepoznato područje

Tijekom simpozija bit će iznesene najnovije spoznaje o patofiziologiji i liječenju SARS-CoV-2 virusa, aspektima liječenja ovih bolesnika u jedinicama intenzivne njegе s posebnim naglaskom na čimbenike predviđanja neželjenog tijeka bolesti, a posebna pažnja će se posvetiti zdravstvenim aspektima u razdoblju nakon otpusta COVID-bolesnika iz bolnice

Ingrid ŠESTAN KUĆIĆ

Sveučilište u Rijeci, Odjel za biomedicinske znanosti HAZU u Rijeci s Kliničkim bolničkim centrom Rijeka u travnju organiziraju dvodnevni simpozij »Post-COVID era: the New and Unknown Clinical field« čiji je cilj iznijeti najnovije spoznaje o patofiziologiji i liječenju SARS-CoV-2 virusa. Tijekom dva dana, 7. i 8. travnja, svoja će iskustva izmjeniti brojni znanstvenici i stručnjaci, a navodeći kako nakon velikog ciklusa od pet konferencija o epidemiji izazvanoj koronavirusom COVID-19 koji je bio iskorak u promišljanjima globalne koronakrise, Odjel za biomedicinske znanosti HAZU-a u Rijeci s KBC-om i Sveučilištem opet otvara novu važnu temu o post-COVID sindromu rektorica Sveučilišta u Rijeci prof. dr. Snježana Prijović Samaržija kaže da je riječki KBC svakako avangarda u nacionalnim razmjerima jer su prvi osnovali post-COVID ambulantu i post-COVID bolnički odjel koji se posebno bavi specifičnom skupinom bolesnika, osiguravajući im poseban tretman i medicinsku pažnju.

- Ono što posebno veseli jest brzina kojom naši stručnjaci i institucije reagiraju na nove prijetnje zdravlju, a to pokazuje ne samo našu vrhunsku ekspertizu već i primjerenu institucijsku odgovornost. Hrvatska se javnost osvjeđočila da Medicinski fakultet i druge sastavnice Sveučilišta u Rijeci imaju u nacionalnim okvirima zasigurno vodeće znanstvenike u virologiji, imunologiji i fiziologiji. Pokazalo se i da naša klinička znanost i praksa ne zaostaju. Suočeni, sada, s neobičnim post-COVID sindromom, kolege kardiolozi, infektolozi, pulmolozi, neurolozi, radiolozi, intenzivisti i drugi, koji istovremeno rade i na Medicinskom fakultetu i u KBC-u, fokusirani su na novi izazov koji će raspraviti na ovoj važnoj konferenciji, navodi rektorica.

Novi izazovi

Već u periodu oporavka, dodaje, treba misliti na razvijanje dugoročne otpornosti sustava kako bismo što bolje odgovorili na nove slične izazove za zdravje koje možemo, kako nagovješćući, očekivati.

- Otpornost se primarno stječe razvijanjem vrhunski koordiniranog multi-institucionalnog sustava istraživanja i kliničke prakse, koji može brzo reagirati i odgovoriti na prijetnju. Upravo smo zato partnerski - KBC, Medicinski fakultet i Sveučilište u Rijeci – fokusirani na projekt Centra za translacijsku medicinu u Rijeci kao jedinstvenu znanstvenu i javno-zdravstvenu instituciju koja bi vrhunsku istraživanja po automatizmu prenosila u kliničku praksu liječenja bolesnika. Centar TRANSMEDRI je jedan



KBC Rijeka je prvi u regiji osnovao post-COVID ambulantu i post-COVID bolnički odjel

znanost u fokus društva. Da to ilustriram jednom paralelom. Španjolska gripa, koja je uzrokovana virusom influence tipa A/H1N1, 1918. i 1919. odnijela je 20 milijuna ljudskih životi, a znanstvenicima je trebalo 25 godina da proizvedu cjepivo za ovaj tip virusa. Usposredimo ove brojeve s infekcijom SARS-CoV-2 virusom i činjenicom da smo samo u godinu dana stvorili desetak učinkovitih cjepiva, a više desetaka su u različitim fazama izrade. Moja je poruka da se svi trebamo cijepiti kako bismo zaštitili sebe, svoje najbliže i društvo u cjelini. Broj umrlih od COVID-19 u svijetu na putu je da se približi brojci od tri milijuna. Samo u ovo kratko vrijeme od kada su cjepiva na tržištu cijepilo se više stotina milijuna ljudi, a nema niti jednog potvrđenog smrtnog slučaja koji se može sa sigurnošću pripisati cjepivu. To su brojke i to je znanost. Trebamo ih jasno artikulirati u društvu, ali pritom i jasno razlučiti koje su poruke bitne za najširu populaciju, a koje su primarno u sferi znanstvenog interesa i daljnjih istraživanja, pojašnjava akademik Rukavina.

Dodaje i da cijepljenje moramo promovirati ne samo radi zaštite od akutne infekcije i njenih neposrednih posljedica, već i da bismo sprječili dugoročne i krozne posljedice infekcije koje će se razviti tijekom sljedećih mjeseci, godina i desetljeća i o tome moramo osvijestiti znanstvenu, stručnu i društvenu zajednicu.

- Akademijin Zavod za biomedicinske znanosti u Rijeci, u načinu suradnji sa Sveučilištem u Rijeci, organizira je u jesen 2020. pet međunarodnih simpozija koji su raspravili gotovo sve aspekte pandemije, od medicinskih do gospodarskih, društvenih i humanističkih kao i refleksije na mlade generacije. Zaključci i preporuke, koje ćemo uskoro predstaviti u novoj ediciji, trebali bi olakšati Sveučilištu i društvu da nadu najbolja rješenja i olakšaju put prema »novom normalnom«.

Sada je vrijeme da istraživanja i znanstvene rasprave što više fokusiramo na dugoročne posljedice koje nam može izazvati COVID-19 bolest. Teške plućne komplikacije koje se razvijaju nakon preboljele infekcije već smo dobro upoznali, ali su i kardiovaskularne sve prisutnije. Receptor za SARS-CoV-2 široko je rasprostranjen u živčanom sustavu pa sve više upoznajemo i neurološke komplikacije, a dugoročni učinci mogu se manifestirati na vrijeme pojavljivanja, učestalost i težinu neurodegenerativnih bolesti. Akademijin Zavod i Sveučilište u suradnji s KBC-om Rijeka idu ususret ovim izazovima i organiziraju međunarodni simpozij na temu istraživanja i kliničke pripreme za probleme koji nas očekuju nakon što zastavimo pandemiju, zaključuje akademik Rukavina.

od prioritetnih lokalnih i regionalnih infrastrukturnih projekata jer na inovativan način, upravo u Rijeci, integrira tri najveće organizacije – Sveučilište kao centar izvrsnosti u virologiji i imunologiji, uspješnu istraživačku i kliničku praksu Medicinskog fakulteta i KBC-a, ali i iznimno uspješnu i propulzivnu djelatnost JGL u području farmaceutike i industrije lijekova. Uvjereni sam da ovog trena na području cijele Hrvatske nema projekta i inicijative razvijanja otpornosti koja bolje odgovara na izazov krize izazvane COVID epidemijom, uključujući i post-COVID izazove. Projekt je u potpunosti spreman, pa se nadam da će biti prepoznat na nacionalnoj razini, te da ćemo biti u prilici povući iz EU fondova sredstva za njegovu izgradnju i razvoj, ističe prof. dr. Prijović Samaržija.

Suvremene spoznaje

Dodajući da je post-COVID odista nova klinička pojava koju suvremena medicina i znanost nisu do sada poznavali, ravnatelj KBC-a Rijeka, prof. dr. Alen Ružić, kaže:

- U suradnji s akademikom Danielom Rukavinom i njegovim Zavodom HAZU u Rijeci, KBC Rijeka je uvidio značaj i potrebu organizacije znanstvenog skupa na iznimno aktualnu post-COVID temu. U organizaciji Simpozija osim HAZU-a i KBC-a Rijeka sudjeluju još i Medicinski fakultet, Fakultet zdravstvenih studija, Sveučilište u Rijeci i podružnica Hrvatskog lječničkog zbora. Vjerujemo kako će biti više no koristan svim našim kolegama liječnicima, ali i stručnjacima drugih zdravstvenih i srodnih struka čije sudjelovanje očekujemo. Tijekom simpozija bit će iznesene najnovije spoznaje o patofiziologiji i liječenju SARS-CoV-2

virusa, aspektima liječenja ovih bolesnika u jedinicama intenzivne njegе s posebnim naglaskom na čimbenike predviđanja neželjenog tijeka bolesti, a posebna pažnja će se posvetiti zdravstvenim aspektima u razdoblju nakon otpusta COVID-bolesnika iz bolnice.

Na globalne promjene koje je epidemija donijela hrvatskom zdravstvu, ali i zdravstvenim sustavima diljem Europe, najavljuje ravnatelj KBC-a.

Na dvodnevnom skupu, dodaje, koji će se odvijati u hibridnom modelu i u kojem će predavači biti u dvoranji, a slušaći se uključiti digitalnim kanalima, mogu prisustvovati svi zainteresirani uz prethodnu prijavu bez kotizacije.

- Ponosni smo što će na Simpoziju osim istaknutih hrvatskih stručnjaka sudjelovati i međunarodni predavači kao jedni od najeminentnijih znanstvenika i stručnjaka u područjima koja će prezentirati, kaže prof. dr. Ružić.

Voditelj HAZU Zavod za biomedicinske znanosti u Rijeci, akademik Daniel Rukavina, dodaje pak kako smo ovih dana obilježili godišnjicu od zvaničnog početka COVID-19 pandemije tijekom koje je svijet doživio promjene koje bi mogli nazvati kataklizmičkim.

Globalna povezanost

- Dinamika promjena koje su tijekom samo jedne godine zahtevale sva područja ljudskog života i djelovanja čini se da je sublimirala sav dijapazon promjena koje su se u nedavnoj prošlosti u pravilu događale tijekom više desetljeća, pa gotovo kroz stoljeće. Ovaj put čovječanstvo je shvatilo i doslovno iskusilo što je to globalna povezanost i međuovisnost, od zdravstvenih do gospodarskih, društvenih i humanističkih aspekata. Nijedan čovjek nije zaštićen ako nije zaštićen svaki čovjek na globusu. Često negodujemo na pojedince i dijelove društva koji se teško adaptiraju na »novo normalno« i pružaju otpor. No, i tu bi trebali biti objektivniji i u aktivnostima sustavniji. Potrebno je ponuditi rješenja i putokaze, a ova pandemija na široku vrata je vratila

Brzina kojom naši stručnjaci i institucije reagiraju na nove prijetnje zdravlju pokazuju vrhunsku ekspertizu i primjerenu institucijsku odgovornost

66

Nijedan čovjek nije zaštićen ako nije zaštićen svaki čovjek na globusu

66

PROJEKT PRAXIS IURIS BESPLATNA PRIMARNA PRAVNA POMOĆ I STRUČNA PRAKSA

Pravna klinika kruna kliničke nastave

Svrha Centra za besplatnu primarnu pravnu pomoć je povećanje zapošljivosti studenata omogućavanjem stjecanja praktičnih vještina i kompetencija za rad te uspostavljanje novog modela stručne prakse pružanjem besplatne primarne pravne pomoći, kao i unaprjeđenje kvalitete i povećanje zastupljenosti postojećih modela stručne prakse

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

U sklopu projekta »PRAXIS IURIS - Besplatna primarna pravna pomoć i stručna praksa na Pravnom fakultetu u Rijeci« osnovana je Pravna klinika - Centar za besplatnu primarnu pravnu pomoć. Riječ je o projektu koji se financira iz Europskog socijalnog fonda s više od tri milijuna kuna, a primarni cilj Pravne klinike je omogućiti studentima stjecanje praktičnih vještina i kompetencija za rad te neposrednu primjenu stečenog teorijskog znanja kroz pružanje pravne pomoći najranjivijim članovima društva. Besplatnu primarnu pravnu pomoć studenti će pružati u skladu sa Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći te će ona predstavljati studentski rad, a usluge Pravne klinike bit će namijenjene korisnicima s područja Primorsko-goranske i Istarske županije.

Kroz Pravnu kliniku neće se samo uspostaviti novi oblik stručne prakse za koji već sada vlada veliki interes studenata, već će se unaprijediti i postojeća praksa studenata, a do sada su potpisani sporazumi o suradnji s Privatilištem za beskućnike Ruže sv. Franje i SOS Rijeka - centar za nenasilje i ljudska prava te će se mreža s akterima iz civilnog društva širiti dalje. Kroz projekt je do sada održan cijeli niz radio-nica, oformljena je zbirka knjiga Praxis Iuris, u tijeku je nabavka računala za rad Pravne klinike te je izdan i priručnik za studente.

Zahtjevan postupak prijave

Projekt »PRAXIS IURIS - Besplatna primarna pravna pomoć i stručna praksa na Pravnom fakultetu u Rijeci«, čiji je nositelj riječki Pravni fakultet, započeo je početkom ožujka prošle godine, a iznjedren je naprima i idejama nastavnika Pravnog fakulteta u Rijeci, nastavno na prije više od dva desetljeća ustanovljenu Kliniku za građansko pravo koja je pod mentorstvom današnje dekanice Pravnog fakulteta u Rijeci, prof. dr. Vesne Crnić Grotić i prof. dr. Alda Radolovića, umirovljenog zamjenika predsjednika Ustavnog suda Republike Hrvatske i profesora Pravnog fakulteta u Rijeci, aktivna do danas. Projekt predstavlja krunu kliničke nastave koja se na Pravnom fakultetu u Rijeci nastoji popularizirati i učiniti dostupnom studentima kroz više kliničkih predmeta, odnosno kroz kliniku za kazneno pravo, europsko pravo, javno pravo, trgovacko pravo, pravo društava i radno pravo.

Zahtjevan postupak prijave projekta, a potom njegove realizacije kroz niz inovativnih projektnih aktivnosti vodi projektни tim Pravnog fakulteta koji čine: voditeljica projekta i voditeljica



U sklopu projekta PRAXIS IURIS do sada su organizirane brojne aktivnosti

novoosnovane Pravne klinike izv. prof. dr. Gabrijela Mihelčić, za-mjenica voditeljice izv. prof. dr. Marissabell Škorić, izv. prof. dr. Igor Martinović, doc. dr. Adriana Martinović, doc. dr. Stjepan Gadžo, doc. dr. Dejan Bodul, dr. sc. Mariza Menger, Josip Dešić, mag. iur., Iva Parenta, mag. iur. i Jelena Mitrović, prof.

Od početka, od samog potpisivanja projektnog ugovora, rad na projektu obilježilo je i obojilo sve ono što je sa sobom donijela pandemija, a što nitko od članova projektnog tima nije mogao predvidjeti. To je tražilo da se u hodu prilagode planirane projektnе aktivnosti kako bi se ostvarila svrha projekta, povećanje zapošljivosti studenata omogućavanjem stjecanja praktičnih vještina i kompetencija za rad, te njegovi ciljevi: uspostavljanje

novog modela stručne prakse pružanjem besplatne primarne pravne pomoći i unaprjeđenje kvalitete i povećanje zastupljenosti postojećih modela stručne prakse.

Akademski mentor

Kroz projekt su do sada organizirana tri pravna praktikuma pod vodstvom sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske: predsjednika gradanskog odjela Vrhovnog suda, Damira Kontreca, sudaca Dragana Katića i doc. dr. Jadranka Juga, a uskoro će studenti biti u prilici prisustvovati pravnom praktikumu predsjednika Vrhovnog suda, suca Đure Sesse. Oformljeni su i studenti-ki timovi na čelu sa studenti-m mentorima koji su educirani kroz kliničke inkubatore u kojim su u simuliranim uvjetima pod-

mentorstvom odvjetnika iz Riječkog odvjetničkog zbora uvježbavani stvarnim slučajevima. Završen je i studentski ciklus radionica za stjecanje interpersonalnih vještina i kompetencija, a takav su ciklus radionica prošli i nastavnici - akademski mentor i nenaставno osoblje te je u pripremi ciklus radionica za stjecanje mentorskih kompetencija. Također je ojačana praktična komponenta diplomskog rada te će tako studenti kroz aktivnosti pravnog studija imati priliku suradivati s pravnicima u pravosuđu prilikom provedbe istraživanja u svom diplomskom radu. Novoformljena reprezentativna knjižnična zbirka Praxis Iuris će se kontinuirano nadopunjavati kako bi se najširem krugu studenata omogućio pristup recentnoj stručnoj pravnoj literaturi, a u tu su svrhu pribavljene i odgovarajuće pravne baze podataka i časopisa.

Plemeniti cilj

Ujedno je osnovana i Služba za stručnu praksu te je na teret sredstava projekta zaposlen stručni koordinator Petar Ležaja, univ. spec. iur., radi pružanja potpore studentima prilikom odabira i provedbe odgovarajućih oblika stručne prakse. Za potrebe projekta izmijenjeni su i doneseni novi interni akti s ciljem osnivanja nove ustrojbine jedinice Pravnog fakulteta u Rijeci, Pravne klinike - Centra za besplatnu primarnu pravnu pomoć. Pravna klinika je zahtjevan i složen oblik kliničkog rada studenata prava za čije je osnivanje trebalo puno rada i nastojanja svih studenata i nastavnika. Plemeniti cilj Pravne klinike je pomoći najranjivijim članovima društva kojima će studenti nesobično staviti na raspolaženje svoj rad, zalaganje i znanje. Besplatnu primarnu pravnu pomoć u skladu sa Zakonom o besplatnoj

pravnoj pomoći pružat će samo studenti prava koje će nadzirati njihovi nastavnici, a vrijednost i ciljeve Pravne klinike prepoznalo je i Sveučilište u Rijeci te rektorica prof. dr. Snježana Prijić Samaržija. Sveučilište je osiguralo odgovarajuće prostorne kapacitete, odnosno prostoriju za rad studenata s korisnicima besplatne primarne pravne pomoći te je pružilo i sveobuhvatnu podršku. S obzirom na pandemiju članovi projektnog tima kažu da je dio projektnih aktivnosti za sada »na čekanju«, a pandemija je i zapreka da se od samog početka rada Pravne klinike kreće s pristupom »najšire otvorenih vrata« što je dugoročno cilj. U prvoj fazi, u suradnji s udružama civilnog društva, kreće se sitnim koracima, odnosno organizirati će se telefonska dežurstva gdje će stranke u naznačeno vrijeme moći kontaktirati studente.

Sigurno je da će Pravna klinika u nadolazećim godinama opravdati svoju svrhu te generacijama studenata Pravnog fakulteta u Rijeci omogućiti stjecanje važnog praktičnog iskustva u neposrednom radu s korisnicima besplatne primarne pravne pomoći. Stručna praksa, a posebno ona koja uključuje neposredan kontakt sa strankama omogućuje studentima stjecanje samopouzdanja, samostalnosti i odgovornosti te, kao najvažnije, učenje kroz rad. Osnivanjem i radom Pravne klinike kao i svim drugim projektnim aktivnostima Pravni fakultet u Rijeci nastavlja svoju misiju razvoja utemeljene na kontinuiranom i društveno odgovornom promišljanju te ostvaruje stratešku viziju unaprjeđivanja kvalitete i učinkovitosti obrazovanja budućih pravnika. Istodobno potvrđuje odgovornost i doprinos u izgradnji društva na načelima vladavine prava i solidarnosti u čemu se očituje javna funkcija Fakulteta.



Održan je i studentski ciklus radionica za stjecanje interpersonalnih vještina i kompetencija

Besplatnu primarnu pravnu pomoć pružat će samo studenti prava koje će nadzirati akademski mentor

Osnivanjem Pravne klinike fakultet nastavlja svoju misiju razvoja ute-mjelenog na konti-nuiranom i društveno odgo-vornom pro-mišljanju

SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA RIJEKA TRISTOTINJAK ČETVORNIH METARA KORISNIČKOG PROSTORA

Unutrašnjost stare knjižnice u funkcionalan modus

Radovi na preuređenju unutrašnjosti Sveučilišne knjižnice trajali su više od mjesec dana, a preuređena je znanstveno-istraživačka čitaonica i postavljen je novi namještaj. Dvadeset mjesto je prenamijenjeno u mjesta za učenje, osigurana je literatura u otvorenom pristupu, lounge prostor za korisnike i kutak za punjenje uređaja, osiguran je i informacijski kutak, kao i mjesto za konzultacije s informacijskim stručnjakom

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Unutrašnjost Sveučilišne knjižnice Rijeke nedavno je osvanula u novom i modernom ruhu, a preuređenje je u cijelosti financirano sredstvima Sveučilišta u Rijeci koja se zbog obustave i ograničenog sustava rada nisu utrošila na redovan projekt Noćnog rada knjižnice u prošloj godini. Radovi na preuređenju prostora koji su riječku knjižnicu svrštali u red najsvremenijih knjižničnih prostora trajali su više od mjesec dana, a voditeljica Odjela rada s korisnicima, Jana Krišković Baždarić, kaže da je u cijelokupnom korisničkom prostoru umjesto tapisona postavljen novi epoksi pod čime je uvelike podignuta higijenska razina u prostoru i zamjenjeni su identifikacijski uredaji na ulazima u čitaonice.

- Preuređena je znanstveno-istraživačka čitaonica, postavljen je novi namještaj, a 20 mjesto je prenamijenjeno u mjesta za učenje. U prostoru je osigurana literatura u otvorenom pristupu, lounge prostor za korisnike i kutak za punjenje uređaja. U prostoru posudbe postavljene su nove police na kojima se nalazi ispitna i udžbenička literatura koja je korisnicima dostupna u otvorenom pristupu u redovnom i produženom radnom vremenu. Osiguran je i informacijski kutak, mjesto za konzultacije s informacijskim stručnjakom. Vodeći se suvremenim poimanjem knjižničnog prostora, Knjižnica je osigurala četiri zone koje se i preporučaju kao četiri važna prostora koje bi svaka moderna knjižnica trebala imati kako bi zadovoljila potrebe svojih korisnika i privukla raznolike posjetitelje, pojašnjava Krišković Baždarić.



Ispitna i udžbenička literatura korisnicima je dostupna u otvorenom pristupu

Zona bez tišine

Riječ je o društvenom prostoru za interakciju i razmjenu znanja, odnosno Znanstveno-istraživačkoj čitaonici koja predstavlja mjesto gdje se mogu sastajati skupine korisnika i razmjenjivati znanje. To je zona u kojoj ne mora vladati tišina, već naprotiv koja je namijenjena za suradnju i razgovor.

- Prostor u kojem se korisnici mogu otvoreno baviti informacijama - obradivati ih, razmišljati o njima, voditi razgovore i kao rezultat toga razvijati nove ideje i mogućnosti. Znanstveno-istraživačka čitaonica koja je modularnog tipa, sadrži 20 radnih mesta, stolova i stolica, koji su fleksibilni u smislu

da se stolovi mogu razmještati po potrebi određenog projekta ili aktivnosti koja se u prostoru provodi. Čitaonica također ima 8 radnih mesta s računalima, ali i 4 mesta u lounge zoni koja također mogu biti mesta kreativnog rada. Prostor omogućuje interakciju upravo zbog svoje promjenjive prirode u smislu prilagodavanja prostora aktivnosti koju korisnici čitaonice provode. Primarno, prostor je namijenjen studentskoj populaciji koja knjižnične prostore koristi za učenje i pisanje rada, ali cilj nedavnog preuređenja čitaonice bio je upravo fleksibilnost i modularnost prostora koji može poslužiti u različite svrhe, navodi voditeljica Odjela.

Zatim je tu prostor za tih rad i učenje, odnosno Studijsku čitaonicu, a iako u suvremenom

svijetu korisnici praktički sa svakog mesta mogu pristupiti informacijama, Krišković Baždarić kaže da istraživanja potvrđuju da i dalje smatraju kako u knjižnici treba postojati mjesto u kojem se može u tišini čitati, učiti i raditi bez svakodnevnih smetnji modernog društva. Treći je prostor za inovacije i projekte, odnosno Prostor za grupni rad, a riječ je o prostoru za manju skupinu korisnika koji se može rezervirati i u kojem nesmetano mogu raditi na seminarima, projektima i raznim drugim aktivnostima. Prostor je također modularnog tipa te omogućuje prilagođavanje aktivnosti koja se unutar njega provodi.

Praćenje trendova

Posljednji je javni prostor, odnosno Prostor posudbe i

informacija u koji korisnici mogu doći bez da su članovi knjižnice, mogu dobiti informacije o knjižnici, uslugama i gradu.

- Zbog zadanog prostora od tristotinjak četvornih metara u kojima knjižnica već godinama pruža usluge svojim korisnicima imali smo zadatak u starom i zadanom prostoru stvoriti moderno i novo okruženje, vodeći se pitanjem što to možemo napraviti a da korisnici, pretežito studenti, prostor dožive svojim, lijepim i namjenskim upravo za svrhu zbog koje su tu – učenje, druženje i ponovno malo učenje. Jesmo li bili dobri krojači, prosuditi će naši korisnici, sadašnji i oni budući koji će u prostoru prepoznati neki svoj kutak, detalj, ugodu. Sveučilišna knjižnica Rijeka stanuje u staroj palači u centru grada. Tu je već



Talijanska Maranello knjižnica jedna je od 37 najmodernijih knjižnica na svijetu



Multimedijalna knjižnica u Auneau, Francuska, otvorena je prije dvije godine

“

Znanstveno-istraživačka čitaonica predstavlja mjesto gdje se mogu sastajati skupine korisnika i razmjenjivati znanje

“

Vodeći se suvremenim poimanjem knjižničnog prostora knjižnica je osigurala četiri zone koje bi svaka moderna knjižnica trebala imati

KOG PROSTORA PREUREĐENO U MODERNO I POTICAJNO OKRUŽENJE

dame prekrojena dularni prostor



Znanstveno-istraživačka čitaonica je prostor modularnog tipa u kojem ne mora vladati tišina

od druge polovine 20. stoljeća, a sama zgrada tu je i mnogo dulje. Knjižnica koja služi svojem Sveučilištu mora pratiti trendove, studente i njihove potrebe, znanstveno-istraživački rad i svoje okruženje. A baš okruženje je ono koje je iznimno zahtjevno. Knjižničarstvo pripada području informacijsko-komunikacijsih znanosti, možda najbrže rastućem području znanosti u posljednjih dvadesetak godina, što za knjižnicu, koja se u našim glavama vezuje za smirenu i sporu ustanovu, predstavlja popriličan oksimoron. Prostor Sveučilišne knjižnice namijenjen korisnicima već dugi niz godina jednake je veličine, a valja napomenuti i da zgrada u kojoj se knjižnica nalazi nije namjenski građena za knjižnicu, to je stara palača, bivša škola u koju se nakon Drugog svjetskog rata

uselila i knjižnica, objašnjava Krišković Baždarić.

Izazovna godina

Sveučilišna knjižnica Rijeka je središnja knjižnica Sveučilišta u Rijeci koja kvalitetom svojih resursa i usluga namijenjenih akademskoj zajednici pridonosi razvoju visokoobrazovne i znanstvene djelatnosti Sveučilišta, a time i ulasku Sveučilišta u Rijeci među visoko rangirana europska sveučilišta. To je središnja knjižnica Grada Rijeke, Primorsko-goranske i Ličko-senjske županije koja promiče identitet svojeg sveučilišta, grada, regije i nacije kroz upoznavanje javnosti s njihovom pisanim baštinom koju čuva u svojim fondovima. Krišković Baždarić kaže da je prošla godina bila izuzetno izazovna godina za Sveučilišnu knjižnicu Rijeka. Obustava rada od sredine

ožujka do kraja travnja, a nakon toga i ograničeni sustav rada čitaonica gotovo do kraja godine, u jednu su ruku ograničili ono što knjižnica svojim korisnicima može pružiti, ali s druge strane Knjižnica je to razdoblje iskoristila za uvodenje mnogih novih usluga, ali i za ulaganje u ono što je u suvremenom svijetu knjižnica danas od izuzetne važnosti, a to je knjižnični prostor.

- Unatoč epidemiji, tijekom 2020. godine knjižnica je aktivno započela s procesom digitalizacije grade. Prije svega se nastojalo digitalizacijom na zahtjev samih korisnika zadovoljiti potrebe za literaturom u vrijeme kada je knjižnica bila zatvorena zbog epidemije. U redovnim aktivnostima primarno se krenulo s digitalizacijom novina i to onih za kojima postoji interes korisnika, ali zbog stanja u kojem

se nalaze primjeri u spremišti, nisu mogli biti dani na korištenje. Skenirani materijali su obrađeni, a kroz knjižnični katalog omogućen je pristup ovoj gradi, kaže voditeljica Odjela.

Užitak boravka

Izrađena je i nova web stranica knjižnice čija funkcionalnost i u vrijeme epidemije korisnicima omogućuje korištenje svih usluga kao i novi e-servis Vodič za studente, virtualni edukativni sadržaj s naglaskom na pretraživanje i citiranje literature. Upute o korištenju informacijskih alata dostupne u Vodiču osmišljene su kao potpora na daljinu učenju i pisanju radova, te samostalnom snalaženju studenata u informacijskom okruženju.

- Svjesni korisničke potrebe za funkcionalnim, modernim i ugodnim prostorom, preuređen

je i korisnički prostor čije korištenje je u današnje vrijeme jedna od glavnih usluga Knjižnice. Kathryn Zickur, informacijska analitičarka iz Pew Research Center-a iz Washingtona ističe da korisnici više ne žele da knjižnica isključivo bude mjesto gdje će posuditi knjigu. Oni žele da knjižnica bude puno više od toga - mjesto gdje mogu učiti, sastajati se s prijateljima, suradivati na zajedničkim projektima i još mnogo toga. Statistika korištenja čitaonice knjižnice u posljednjih nekoliko godina obvezala nas je da korisnicima pružimo što ugodniji i funkcionalniji prostor u kojem će im biti užitak boraviti, ističe Krišković Baždarić.

U slikama, dodaje, i u usporedbi s drugim knjižnicama ta bi priča izgledala ovako: Piotr Kowalczyk je napisao članak: 37 Modern libraries from around the world (2017). U članku navodi, prema svojemu sudu, 37 modernih knjižnica svijeta, a Sveučilišna knjižnica je izabrala fotografije nekoliko knjižnica s najmodernejim interijerima, te na kraju dodala i svoju u novom ruhu. Zaključujući da su komentari i opravdanja zašto nešto može ili ne može suvišni, Krišković Baždarić kaže da će Knjižnica pustiti korisnicima da izvuku svoj zaključak, ako je to uopće potrebno u vrijeme koje se prebrzo mijenja i u kojem se knjižnični prostori mijere nekim drugim parametrima: dobrim društvom za učenje, ugodnim prostorom za čitanje, dobrom atmosferom. Uz slike koje dočaravaju koliko je knjižnica preuređenjem postojećih prostora postala bolja ili ugodnija, o tome već svjedoče i objektivni pokazatelji koji se ogledaju u zadovoljstvu korisnika, njihovom broju rezervacija i njihovoj naklonjenosti knjižnici.

Statistika korištenja čitaonice u posljednjih nekoliko godina obvezala nas je da korisnicima pružimo što ugodniji i funkcionalniji prostor u kojem će im biti užitak boraviti



U prostor posudbe i informacija korisnici mogu doći bez da su članovi knjižnice



Knjižnica koja služi svojem sveučilištu mora pratiti trendove, studente i njihove potrebe, znanstveno-istraživački rad i svoje okruženje

DARIO BLUMENSCHEN DOBITNIK PRESTIŽNOG iEARTH DOKTORATA NA UiB-u

Sveučilište me od izgubljenog studenta formiralo u akademskog istraživača

Doktorat bivšeg studenta Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci »Razumijevanje akademskih i neakademskih čimbenika koji doprinose procesima obrazovne transformacije« dio je velikog interdisciplinarnog projekta iEarth centra za izvrsnost u obrazovanju. Cilj je stvoriti tzv. cyberinfrastrukturu koja će pratiti, poticati i evaluirati obrazovnu transformaciju i redizajniranje kurikuluma

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Završeni student pedagogije i engleskog jezika i književnosti Sveučilišta u Rijeci, Dario Blumenschein, dobio je prestižni iEarth doktorat na Sveučilištu u Bergenu, gdje će mu mentor biti Bjarne Hannisdal na Department of Earth Science. U konkurenciji 32 kandidata Dario je imao najbolji plan istraživanja, a za svoj norveški doktorat kaže da je samo jedan dio velikog interdisciplinarnog projekta iEarth centra za izvrsnost u obrazovanju.

- Radni naziv doktorata u slobodnom prijevodu glasio bi »Razumijevanje akademskih i neakademskih čimbenika koji doprinose procesima obrazovne transformacije«. Moj doktorat je samo jedan dio velikog interdisciplinarnog projekta iEarth centra za izvrsnost u obrazovanju. To je nacionalni konzorcij u kojem je udruženo nekoliko odjela geoznanosti s norveških sveučilišta s ciljem transformacije obrazovanja i stvaranja inovativnog kurikuluma kako bi studenti mogli biti spremni na složene društvene izazove, posebice u kontekstu klimatskih promjena. Cilj je stvoriti tzv. cyberinfrastrukturu koja će pratiti, poticati i evaluirati obrazovnu transformaciju i redizajniranje kurikuluma. Moja zadaća će biti istražiti rane stadije tog transformacijskog procesa

iz perspektive svih dionika (naставnika, studenata, poslodavaca i institucije) – njihovu uključenost, potrebe, izazove i slično. Prema tome, te skupine će biti analizirane s obzirom na one elemente za koje smatram da je odredena skupina najbogatija informacijama - uvjerenja o nastavi, motivacija, spremnost na inovacije, transformacijski potencijali, kompetencije. Rezultati tog dijela istraživanja služit će kao ključne informacije o tome na koji su način različiti dionici uključeni u procese transformacije obrazovanja te će biti ključni za uspješan razvoj spomenute cyberinfrastrukture i redizajniranje kurikuluma, objašnjava Dario.

Stroga selekcija

Medutim da bi do toga došao morao je proći strogi seleksijski postupak.

- Morao sam poslati sve dokumente na temelju kojih oni utvrđuju jesam li njihov idealan kandidat: životopis, motivacijsko pismo, diplome, transkripte ocjena preddiplomskog i diplomskog studija, listu publikacija, kontakt adresu dvaju akademskih referenata te najbitnije – prijedlog plana istraživanja. Plan istraživanja treba biti samo na par stranica, zbog čega je bitno da se u jako malo riječi pogode svi oni bitni elementi koji su njima ključni za projekt. Komisija potom evaluirala sve prijave i obavlja intervjuje s izabranim kandidatima. Moj

intervju je bio vrlo ugodan, čini mi se da su im svi dostavljeni dokumenti već pokazali moju stručnost, pa ih je sada zanimalo kakav sam kao osoba i jesam li spreman preuzeti odgovornost koju njihov projekt nosi. Tu su mi od neopisive podrške bile profesorica Bojana Čulum Ilić koja mi je bila velika potpora u procesu planiranja plana istraživanja i profesorica Jasminka Ledić koja je kao moja bivša mentorica također imala sastanak s njima kao posljednji korak selekcijskog postupka. Za takvu se podršku zaista teško adekvatno zahvaliti, kaže Dario.

Dodajući kako je rodom iz Županje, a u Rijeci je završio dvopredmetni diplomski studij pedagogije i engleskog jezika i književnosti, Dario kaže da je kao srednjoškolac pripadao onoj skupini mlađih koji još uvijek nisu imali ni približnu ideju što žele biti u životu, zbog čega misli da je jako važno imati podršku svojih nastavnika na odabranom fakultetu da bi se taj put iskristalizirao.

Izazovan pothvat

- Ja sam srećom imao brata koji je radio u Rijeci i dragog prijatelja koji je već ondje studirao, pa sam već imao barem djelomično jasnu sliku da bih i ja htio biti dio Sveučilišta i ondje se graditi. Tijekom cijelog diplomskog studija sam također radio kao demonstrator na Odsjeku za pedagogiju kod doc. dr. Marka Turka i prof. dr. Jasminke Ledić te sam bio uključivan u različite projekte koji su se održavali na Odsjeku i izvan njega. I upravo ta iskustva i podrška nastavnika i asistentu u meni su probudila ljubav prema akademskom istraživanju i visokoškolskoj nastavi, gdje sam na kraju usmjerio i svoj diplomski rad baveći se temom poučavanja usmjerenog na studente, priča Dario.

Ujedno dodaje i da je doktorski studij jedan vrlo izazovan pothvat koji zahtijeva puno truda, upornosti i motivacije.

- Zbog toga, osobni preduvjet za pristup doktorskom studiju je da tema istraživanja bude u potpunosti u skladu s mojim istraživačkim prioritetima i onim gdje sam pronašao svoju strast tijekom diplomskog studija. Osim toga, želja mi je bila početi graditi međunarodnu karijeru, prije svega zato što mi je devojka iz Francuske i znali smo da je to optimalan pristup kako bismo oboje imali šanse za zaposlenjem. Kada sam pročitao detalje otvorenog doktorskog mjesta u na Sveučilištu u Bergenu, znao sam da je to gdje želim biti. Graditi karijeru u državi s iznimno visokom kvalitetom obrazovanja na sveučilištu koje se ponosi svojom inovativnošću je san svakog mladog istraživača. A



Jasminka Ledić

osim toga, tema se u potpunosti poklapala s mojim istraživačkim fokusom: istraživanje visokoškolskog konteksta s naglaskom na procese učenja, poučavanja i transformaciju obrazovanja. Znao sam da je to prilika koju ne smijem propustiti jer se takva prilika zaista rijetko javlja, navodi Dario.

S obzirom na to da mu je novi mentor geolog, a on pak ima diplomu pedagogije i engleskog jezika i književnosti, Dario kaže da se jako veseli suradnji za koju vjeruje da će to biti odlična dinamika između dviju specijalnosti.

Dinamična suradnja

- Profesor Hannisdal je vrlo zainteresiran za teme vezane uz pedagoške aspekte znanstvenog obrazovanja i aktivno ih provodi i istražuje kroz vlastitu nastavu. Mislim da smo obojica prepoznali da dijelimo tu golemu kolicišnu motivaciju za taj projekt i zbog toga mislim da će naš odnos biti odličan jer će ja biti izložen specifičnostima znanstvenog obrazovanja, dok će istovremeno moći pridonijeti tom kontekstu svojim znanjima i stručnosti, ističe Dario.

Iako je studij u Rijeci priveо kraj, navodi da je otvoreno za bilo kakav oblik suradnje.

- Moja životna filozofija je da bez obzira na to gdje se nalaziš, da nikad ne zaboraviš odakle si došao. A što se tiče budućnosti, teško je u ovom trenutku znati što mi ona donosi. Želja postoji da se jednog dana vratim u Hrvatsku i rado bih ostao na Sveučilištu i vratio sve što su moji nastavnici i asistenti uložili u mene kroz obrazovanje. To je bio period koji je mene od izgubljenog studenta formirao u akademskog istraživača koji želi biti stručnjak za obrazovanje i meni bi bila velika čast jednog dana suradivati s tim profesorima i asistentima. Moja želja je svakako ostati u kontekstu visokoškolskog obrazovanja – možda kao poslijedoktorand, obrazovni savjetnik ili nešto drugo, a gdje će to biti, na kraju će ovisiti o jako puno profesionalnih i privatnih čimbenika, zaključuje Dario.

Pobjeda u međunarodnoj konkurenciji

Ističući kako je neizmjerno počasna i radosna što je student riječkog Sveučilišta i Filozofskog fakulteta, u oštrot međunarodnoj konkurenciji dobio priliku raditi na doktoratu na Sveučilištu u Bergenu, njegova mentorica prof. dr. Jasminka Ledić kaže da joj je posebno zanimljivo bilo u svojstvu osobe koja je poznavala Dario akademski rad, sudjelovati u posljednjim koracima selekcijskog postupka u razgovoru s njegovim tada tek potencijalnim mentorom.

- Doznaš sam da je bilo kandidata koji su imali vrijedno istraživačko iskustvo nakon diplomiranja, ili više objavljenih radova od Darija, ali je njegova prednost – koja se pokazala presudnom – bila u kvaliteti njegovog prijedloga istraživanja. Usudila bih se razmišljati da smo pridonijeli tome da Dario izraste u osobu koja može ne samo konkurirati, nego i »pobijediti« u ozbiljnoj međunarodnoj konkurenciji kvalitetom svojega rada. Vjerujem da je tome posebno pridonio njegov rad na diplomskom radu, čija se tema povezuje s potrebom transformacije visokoga obrazovanja. Valja napomenuti da je u selekcijskom postupku bilo važno pokazati koliki je u njegovom studiju bio omjer »independent work« u odnosu na ostale aspekte studiranja, što je prezentirano analizom ECTS opterećenja i aktivnosti u kolegijima koje je Dario pohađao tijekom studija pedagogije. Možda nije naodmet voditi računa o tome koji su relevantni kriteriji za konkureniranje na prestižne programe, a odnose se ne samo na sadržaj prethodnog obrazovanja nego i na pristupe, metode i oblike učenja i poučavanja, napominje prof. dr. Ledić.

Također, dodaje kako smatra da je iznimno važno osvijestiti i okruženje u kojem će Dario raditi: njegov je mentor s Department of Earth Sciences, i tamo će se Dario profesionalno socijalizirati.

- Profesionalna socijalizacija mlađih znanstvenika važan je dio istraživačkih interesa dijela istraživača s Odsjeku za pedagogiju, a Dario je kao student bio uključen u rad na projektu HRZZ koji se bavio profesionalnom socijalizacijom mlađih znanstvenika. Nadam se da ćemo kroz buduće kontakte s Dariom imati prilike vidjeti tijek njegove profesionalne socijalizacije, posebno u složenom (inter)disciplinarnom okruženju. Mislim da za sveučilišnog nastavnika nema većeg postignuća od uspjeha mlađih u čijem je obrazovanju i stasanju sudjelovao. Dariov uspjeh, kao i uspjesi drugih mlađih ljudi koji su se obrazovali na našem Sveučilištu dokaz je da radimo dobar posao. Nadam se i očekujem da je Dariov doktorat u Bergenu prilika i za nas da učimo, povezujemo se, mijenjamamo naše prakse, te da nam se kroz »kruženje mozgova« Dario i vratiti, zaključuje prof. dr. Ledić.

Doktorski studij je vrlo izazovan pothvat koji zahtijeva puno truda, upornosti i motivacije

Moja životna filozofija je da bez obzira na to gdje se nalaziš, nikad ne zaboraviš odakle si došao



Dario Blumenschein

ANA MARIJA SIKIRIĆ SIMČIĆ RODNO OSVIJEŠTENE PRORAČUNSKE POLITIKE

Rodno odgovornim proračunom do većeg ekonomskog rasta

Iako je do danas više od šezdesetak zemalja započelo s implementacijom rodno odgovornog proračuna to je još uvijek novo, interdisciplinarno i nedovoljno istraženo područje koje se pojavljuje kao odraz suvremenog, vrlo visokog stupnja razvoja demokracije i ljudskih prava u najširem smislu. Rodno odgovorni proračun zahtjeva holistički pristup temeljen na ravnopravnosti spolova

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Proračun je javni akt kojim je sustavno i kvantitativno utvrđen plan javnih prihoda i rashoda, a svrha mu je pružanje obvezatnog okvira djelovanja javnog sektora i namirivanje javnih potreba u određenom vremenskom razdoblju - kaže doc. dr. Ana Marija Sikirić Simčić s Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci te dodaje da struktura proračuna na prihodovnoj i rashodovnoj strani vrlo jasno pokazuje kako vlada postavlja svoje prioritete te planira zadovoljiti ekonomske i društvene potrebe svojih građana.

- Uobičajeno se proračun percipira kao rodno neutralni instrument. Niti jedna proračunska klasifikacija ne podrazumijeva participaciju prema rodnoj pripadnosti. Ipak, s obzirom da žene imaju manju ekonomsku, društvenu i političku moć nego muškarci te da iz rodnih uloga proizlaze različite obveze i potrebe muškaraca i žena, vrlo je vjerojatno da način na koji država generira javne prihode i usmjerava javne rashode ima različit utjecaj na žene i muškarce. Zanemarivanje potencijalno nejednakog učinka proračuna na muškarce i žene negativno utječe na produktivnost, kvalitetu radne snage, gospodarski rast i društveno blagostanje. Proračun treba biti kreiran tako da osigurava minimalne životne uvjete i jednakost zadovoljenje javnih potreba svih građana, pa tako i muškaraca i žena. Žene i muškarci trebaju imati jednaku moć oblikovanja društva i vlastitih života, stoga vlada u svim fazama proračunskog procesa treba prepoznati i uvažavati različitosti muškaraca i žena te na temelju navedenih spoznaja alocirati javni novac i implementirati politike i programe koje doprinose rodnoj jednakosti. Proračun kojim se pokušava umanjiti postojeća rodna nejednakost u znanstvenoj literaturi se zove rodno odgovorni proračun ili rodni proračun, objašnjava doc. dr. Sikirić Simčić.

odraz suvremenog, vrlo visokog stupnja razvoja demokracije i ljudskih prava u najširem smislu. Kompleksnost učinaka implementacije rodnog proračuna zadire u brojna područja društvenih znanosti. Može ih se prepoznati i istraživati s aspekta ekonomije, javnih financija, sociologije, političkih znanosti.

- Važno je naglasiti da rodno odgovorni proračun ne podrazumijeva zaseban proračun za žene, niti ne stavlja žene u povlašteni položaj u odnosu na muškarce. Isto tako ne podrazumijeva ni određeni iznos javnih resursa koji se koristi za promicanje rodne jednakosti, ni da 50 posto javnih sredstava koriste žene, a 50 posto muškarci. Rodno odgovorni proračun zahtjeva holistički pristup temeljen na ravnopravnosti spolova na cijelokupni proračunski proces koji danas, unatoč formalnoj neutralnosti i jednakom tretmanu, ne osigurava i rodnu jednakost.

Za razliku od uobičajenog proračuna, rodni proračun identificira i uzima u obzir različite društvene uloge i obveze muškaraca i žena čime omogućuje jednak zadovoljenje njihovih različitih potreba s krajnjim ciljem postizanja rodne jednakosti. Pritom se polazi od pretpostavke da proračun ne utječe samo na distribuciju materijalnih i finansijskih resursa, nego i nematerijalnih resursa, osobito na vrijeme. Stoga rodno odgovorni proračun osim plaćenog rada vrednuje i uzima u obzir i tzv. neplaćeni rad u kućanstvu te njegu i skrb za obitelj i zajednicu. U konačnici temeljni cilj je implementirati takav proračun koji ne samo da neće imati različiti utjecaj na žene i muškarce, nego će ujedno i promovirati rodnu jednakost kao jedan od važnih ekonomskih, političkih i socijalnih ciljeva. Tako proračun postaje efektivniji, pravedniji, transparentniji i doprinosi višim razinama ekonomskog rasta i smanjenju siromaštva, navodi doc. dr. Sikirić Simčić.

Tri faze implementacije

Proces implementacije rodno odgovornog proračuna, dodaje, uobičajeno čine tri faze koje uključuju rodnu analizu, provođenje promjena na temelju rezultata analize te implementaciju rodno osviještene politike u sve faze proračunskog procesa. Sagledavajući samo planirane iznose prikazane u proračunu nije moguće izvesti zaključak



Ana Marija Sikirić Simčić

o rodnoj odgovornosti nekog proračuna. Za ocjenu rodne odgovornosti potrebno je provesti rodnu analizu, stoga se rodna analiza smatra temeljnim alatom rodno odgovornog proračuna.

- Rodna analiza nije analiza usmjerena na žene ili rodne odnose. Njome se identificiraju potrebe i prioriteti kako žena, tako i muškaraca, pa čak i drugih marginaliziranih skupina građana, ključni uzroci postojeće rodne nejednakosti, utjecaj javnih prihoda i rashoda na dohodak pojedinca, dohodak kućanstva, mogućnost zapošljavanja, vrijeme i životnu perspektivu pojedinca. Vrlo je važno prepoznati različite potrebe muškaraca i žena jer se time osigurava da se ograničena javna sredstva alociraju na način kojim će se maksimizirati koristi pojedinca i društva. Glavno pitanje rodne analize je kako proračunske mjere i s njima povezane politike utječu na rodnu jednakost: smanjuju je, povećavaju ili ostavljaju nepromjenjeno. Rezultati rodne analize su temelj za donošenje odluka te argument za predlaganje mjeru koje će pridonijeti osiguranju jednakih prilika za žene i muškarce u svim sferama, kaže doc. dr. Sikirić Simčić.

Dodata i da rodno odgovornim proračunom trebaju biti zahvaćene sve faze proračunskog procesa i razine proračuna. Implementacija rodno odgovornog proračuna je dugoročan i kompleksan proces koji zahtjeva veliki pomak u razmišljanju i, bez obzira na dobre pravne osnove, konstantno obvezivanje

političkih i administrativnih vlasti. Početak će zahtijevati veliki zaokret, stoga procesu treba pristupiti postepeno, ali dosljedno. Pritom ne postoji jedinstveni recept za uspješnu implementaciju. Implementacija ovisi o tehnikama planiranja proračuna, stupnju centraliziranosti, dostupnim podacima, stručnosti i rodno osviještenosti ljudskih resursa, računovodstvenom sustavu, proračunskim klasifikacijama te kulturnim i društvenim obilježjima.

Snažna politička volja

- No, temeljni preduvjet implementacije je snažna politička volja koja treba biti prisutna u svim fazama procesa, kao i suradnja i angažman niza različitih sudionika poput vlade, službenika u javnom sektoru, zastupnika, nevladinih udrug za ženska prava, znanstvenika, statističara, međunarodnih organizacija. Implementaciju rodno odgovornog proračuna može inicirati manja skupina ljudi, ali se treba provoditi od strane svih, kako bi se ostvarili pozitivni učinci. Provedba nije moguća isključivo aktivnostima izvan sustava, nego ovisi o aktivnostima unutar sustava. Nastavno na navedeno prvenstveno je nužno educirati službenike u javnom sustavu kako bi svatko razumio svrhu, cilj, pozitivne učinke i svoju ulogu u procesu. Edukacijom se treba podići i razina rodne osviještenosti kako bi glavni nositelji procesa mogli svojim znanjem i sposobnostima dodatno pridonijeti razvoju

procesa. Implementacija će biti otežana različitim okolnostima, ali tek kad proces započne je moguće prepoznati stvarne mogućnosti provedbe i sve ono što je potrebno mijenjati kako bi se omogućila provedba procesa u cijelosti, savjetuje doc. dr. Sikirić Simčić.

Zaključno, kaže, važno je naglasiti da se rodna odgovornost proračuna ne mjeri s količinom potrošenih sredstava ili brojem stavaka u proračunu, nego željom i voljom da se uvažavaju različnosti muškaraca i žena kroz sustavne analize kontinuirano teži jednakom zadovoljenju javnih potreba žena i muškaraca i kreiranju takvih politika i programa koji će doprinositi većoj rodnoj jednakosti. Osnaživanje žena i poticanje rodne jednakosti je temeljni element demokratskog razvoja društva. Mnogi problemi budućnosti neće moći biti riješeni bez rodne perspektive jer su demografski i ekonomski razvoji usko povezani s postizanjem rodne jednakosti.

- Ekonomска snaga je neodrživa bez intenzivnijeg participiranja žena na tržištu rada. Isto tako, žene i muškarci će se odlučiti na podmladak isključivo ako imaju podršku društva te ako im suživot s djecom nudi prostora za rad i za uživanje. Rodno odgovorni proračun takva odlučujuća pitanja izravno povezuje s distribucijom resursa i državnom fiskalnom politikom, stoga je implementacija rodno odgovornog proračuna od važnog značaja za budućnost društva, zaključuje doc. dr. Sikirić Simčić.

More ideas
More idea

“
Za razliku od uobičajenog proračuna, rodni proračun identificira i uzima u obzir različite društvene uloge i obveze muškaraca i žena

“
Mnogi problemi budućnosti neće moći biti riješeni bez rodne perspektive

GALERIJA SKC HUMANITARNA IZLOŽBA U POVODU MEĐUNARODNOG DANA ŽENA

Umjetnički impulsi otpora nasilju

More ideas ~ More idea

Humanitarna izložba radova nastala je tijekom kampanje Bitna.si koja je održana povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja prema ženama. Tada je Studentski kulturni centar Sveučilišta u Rijeci pozvao studentice i studente na kreiranje umjetničkih impulsa otpora nasilju prema ženama, a nastali radovi izloženi su uoči Međunarodnog dana žena



Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Usret Danu žena u Galeriji Studentskog kulturnog centra od 25. veljače do 1. ožujka održana se humanitarna izložba radova nastalih tijekom kampanje Bitna.si. Sedmodnevna kampanja održana je u studenom prošle godine povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja prema ženama, a kako navodi voditeljica Galerije Jana Ažić, riječ je o inicijativi koju su podržale mnogobrojne umjetnice i udruge koje su kroz različite umjetničke forme progovorile o sveprisutnom nasilju prema ženama i o načinima borbe protiv istog. Slogan kampanje »Bitna si« ujedno je i naziv mrežne stranice jedinstvene u Hrvatskoj i regiji koja okuplja iskustva i priče na temu različitih oblika nasilja.

- Studentski kulturni centar Sveučilišta u Rijeci upravo je prilikom kampanje Bitna.si pozvao studentice i studente na kreiranje umjetničkih impulsa otpora nasilju prema ženama. Slična akcija prikupljanja impulsa otpora i umjetničkih ilustracija s aktivističkom potporom ljudskim pravima održana je u lipnju prošle godine prilikom planiranja Hoda za slobodu, a sada su se prikupljale reakcije na temu otpora nasilju. Kreirale su se umjetničke reakcije nastale u nekom od umjetničkih medija s aktivističkom porukom borbe protiv nasilja, čime se nastojalo progovoriti o važnosti ljudskih prava te dodatno podići svijest o neprihvativosti svih oblika nasilja. Tako su nastali i umjetnički radovi potaknuti objavljenim pričama žena koje su doživjele nasilje u javnom prostoru i o kojem su progovorile na portalu Bitna.si. Nastali radovi progovaraju o pričama žena koje se često zanemaruju i problematiziraju odnos društva prema ovoj temi, pojašnjava Ažić.

Cvijeće umjesto suza

U Galeriji SKC organizirana je humanitarna izložba »Umjetnički impulsi otpora nasilju« koja je sadržavala upravo odabrane slikarske radove mladih umjetnica i studentica Akademije primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeci: Laure Šipoš, Tanje Blašković, Doris La Mazze, Kaje Resman i Petre Štajdohar. Tijekom petodnevne humanitarne izložbe za izložene radove autorica prikupljale su se donacije koje su povodom 30 godina djelovanja udruge donirane upravo Centru za nenasilje i ljudska prava, SOS Rijeka. Otvorenju izložbe uz sveučilišne profesorice, studentice i studente te predstavnice



Izložba je i dio aktivističkog programa SKC-a koji se tematski veže uz sveučilišni projekt SPEAR

civilnih udruga koje su sudjelovale u kampanji, prisustvovala je i Lorena Zec ispred udruge SOS Rijeka koja je zahvalila na organizaciji izložbe koja ukazuje na problematiku nasilja te istaknula da se sve donacije udruzi koriste za održavanje Savjetovališta za žrtve nasilja, odnosno na pružanje besplatne psihološke i pravne pomoći. U SOS-u bilježe

povećanje potrebe za pomoći jer statistički je samo u siječnju ove godine 38 osoba zatražilo psihološku pomoć, a preko 50 osoba potražilo je pravno savjetovanje, što se većinom odnosi na žene žrtve partnerskog nasilja i na žrtve seksualnog nasilja.

Umjetnica Tanja Blašković ističe da se rado odazvala, jer misli da je jako bitno progovarati

o nasilju u javnom prostoru, ali i u obitelji.

- Ilustracije koje sam ja odbraćala su pozitivne i vedre, veselih boja koje nose simboliku, cvijeće umjesto suza, cvijeće na mjestu gdje puke arkada, ... Zapravo sam željela poručiti, ukoliko će već to netko unijeti u svoj prostor, u svoj dom nakon ove humanitarne izložbe,

da osjeća nadu da će biti bolje. Postoji period koji mora proći nakon nekog ružnog događaja, nakon kojeg bude bolje, navodi Blašković.

Tematska povezanost

Izložba je i dio aktivističkog programa SKC-a, a sadržajem je povezana sa sveučilišnim projektom SPEAR - Podrška i provedba planova za rodnu ravnopravnost u akademskoj zajednici i istraživanjima koji se financira sredstvima programa Europske unije Obzor 2020., strateškog prioriteta »Znanost s društвom i za društvo«. U sklopu Projekta interdisciplinarni sveučilišni tim kojeg čine stručnjaci s Akademije primijenjenih umjetnosti, Pravnog fakulteta, Filozofskog fakulteta i Rektorata Sveučilišta razvija institucijski Plan za rodnu ravnopravnost, dokument koji će u bliskoj budućnosti europskih financiranja predstavljati nužni preduvjet za svako sveučilište. Razvoj kulture razumijevanja i postizanja istinske, a ne samo brojčane, rodne ravnopravnosti, jedan je od ciljeva navedenog Plana, koji će uz strateško područje institucijske kulture, uključivati i mjere za postizanje rodne ravnopravnosti u znanstvenom i umjetničkom istraživanju, učenju i poučavanju te harmonizaciji osobnog života i poslovnih obveza na Sveučilištu u Rijeci.



Izložba je sadržavala odabранe slikarske radove mladih umjetnica i studentica Akademije primijenjenih umjetnosti

Izloženi su umjetnički radovi potaknuti objavljenim pričama žena koje su doživjele nasilje u javnom prostoru

“

Tijekom izložbe prikupljale su se donacije koje su donirane Centru za nenasilje i ljudska prava SOS Rijeka



Međugeneracijski dijalog

- Nebriga za potrebe starijih umirovljenih kolega, u suprotnosti je s idejom suvremene akademske zajednice u njenom humanističkom bitku, kaže prof. dr. Krstović. Ujedno dodaje da je u prirodi sveučilišnog nastavnika da svoju profesiju živi kao poziv koji u pravilu ne prestaje funkcionirati administrativnom odlukom o umirovljenju i kronološkim datumom rođenja.

- Sveučilište u Rijeci to je prepoznao! Osnivanjem Kluba S3D započeo je proces stvaranja socijalne akademske mreže izgrađene na uvjerenju da je iskustvo i znanje starijih kolega relevantno za suvremenu sveučilišnu zajednicu. Istovremeno, Klub otvara toliko važan prostor za međugeneracijski dijalog u kontekstu neizbjegljivosti starenja kao iskustva koje postaje relevantno za svakog od nas i s kojim će se svako u dogledno vrijeme suočiti.

Prije pandemije programi Sveučilišta za treću dob dupkom su punili dvorane

SVEUČILIŠTE ZA 3. DOB SPECIFIČAN MODEL EDUKACIJE POTIČE KVALITETU ŽIVOTA

Životni period bogat novim mogućnostima

U sklopu Sveučilišta za treću dob tijekom jedanaest godina realizirano je pedesetak ciklusa predavanja i radionica u trajanju od 10 do 20 školskih sati te preko osamdeset jednokratnih predavanja iz različitih znanstvenih i umjetničkih područja koja su održali djelatnici svih sastavnica Sveučilišta u Rijeci

Ervin PAVLEKOVIĆ

Brojne europske i svjetske zemlje brinu se o svojim građanima treće dobi, a jedan od načina na koji se brinu o njima zasigurno je i njihovo uključivanje u razne neformalne oblike obrazovanja koji omogućuju stjecanje novih spoznaja te njihovo pozivanje sa životnim iskuštvom. Sveučilište u Rijeci u suradnji s gradom pokrenulo je 2009. godine takve edukativne programe u projektu »Sveučilište za treću dob« koji svim osobama sa srednjom ili visokom stručnom spremom iznad 55 godina omogućuju sudjelovanje u nekom od pedesetak programa iz raznih područja. S obzirom na velik i stalni interes građana treće dobi za pohadanjem tih programa, odlučili smo razgovarati s voditeljicom »Sveučilišta za treću dob«, izv. prof. dr. Sanjom Smoijver-Ažić s Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta i s prof. dr. Jasnom Krstović, umirovljenom profesoricom Sveučilišta i prvom predsjednicom Savjeta Kluba »Sveučilišta za treću dob«. Kako nam je Sanja Smoijver-Ažić rekla, projekt približuje sveučilišnu zajednicu sugrađanima kroz cjeloživotno učenje te omogućuje informiranje o spoznajama iz različitih znanstvenih i umjetničkih područja, a kroz to ciljno promovira socijalnu uključenosť i očuvanje kvalitete života u starijoj dobi. Tijekom jedanaest godina realizirano je pedesetak ciklusa predavanja i radionica u trajanju od 10 do 20 školskih sati te preko osamdeset jednokratnih

predavanja iz različitih znanstvenih i umjetničkih područja koja su održali djelatnici svih sastavnica Sveučilišta u Rijeci.

- Teme predavanja i radionica izabiru se temeljem ispitivanja interesa polaznika te se sukladno tome i prilagodava način rada. Najveći interes potencijalnih polaznika je za područje psihologije i umjetnosti pa su tako umjetničke radionice, kao što su crtanje, slikarstvo, kiparstvo, grafika, fotografija, uvijek popunjene, ali jednako je tako i s ciklusima predavanja iz područja povijesti umjetnosti, biotehnologije, osobnih finansija, medicine, neuroznanosti i raznih drugih tema vezanih za aktualna istraživanja naših sveučilišnih djelatnika, pojasnila je prof. dr. Smoijver-Ažić.

Entuzijazam polaznika

Od 2009. godine u različite programe Sveučilišta za treću dob uključilo se preko tisuću polaznika i polaznika starijih

od 55 godina, među kojima je 85 posto žena, dominantno više i visoke stručne spreme, pri čemu je dosta onih koji su uključeni u razne programe i više godina, no interes je velik.

- Motivirani polaznici željni učenja djeluju poticajno na predavače što rezultira obostranim zadovoljstvom, a to je objašnjenje održivosti ovog specifičnog modela edukacije starijih osoba. Uz administrativnu podršku Sveučilišta, bitan čimbenik održivosti ovog projekta je i entuzijazam polaznika, a posebno jedne od inicijatorice ovog projekta, gospode Jagode Mozetić koja je potaknula brojne nastavnike na održavanje zanimljivih predavanja. Predavanja i radionice pretežno se održavaju na Kampusu u zgradama Filozofskoga fakulteta, Akademije primijenjenih umjetnosti i Sveučilišnim odjelima. Polaznici ciklusa predavanja ili radionica na kraju dobiju potvrdu o pohadanju programa, a svečano

bude i na kraju ciklusa umjetničkih radionica kada se upriliči izložba radova na koju polaznici pozovu svoje članove obitelji i prijatelje, kaže prof. dr. Smoijver-Ažić.

Kako je voditeljica istaknula, od prošle se godine zbog pandemije odvija prilagođen online program u virtualnom prostoru Sveučilišta za treću dob koji čine snimljena predavanja, arhivska predavanja te prezentacije polaznika. Iako je odaziv inače puno veći, povratne informacije o kvaliteti online nastave potvrđuju visoko zadovoljstvo polaznika. Trenutno se održavaju online radionice fotografije, a započeo je i ciklus online predavanja u sklopu kojih će predavanje održati istaknuti stručnjaci poput prof. dr. Stipana Jonjića koji će govoriti o aktualnoj temi cjepiva, a prof. dr. Elvio Baccarini u travanju će održati ciklus predavanja iz filozofije.

Klub S3D

Iako je početna ideja bila da veći dio predavača čine umirovljeni profesori, to se ostvarilo u nekoliko ciklusa i jednokratnih predavanja, stoga je krajem prošle godine na prijedlog rektorice prof. dr. Snježane Prijić-Samaržije Senat Sveučilišta donio odluku o osnivanju Kluba Sveučilišta za treću dob koji će prikupljati podatke o umirovljenim nastavnicima Sveučilišta i o njihovom interesu za sudjelovanjem u aktivnostima Sveučilišta za treću dob, kao člana i kao predavača. Članstvo u Klubu S3D, uz umirovljene nastavnike, ponudit će se i administrativnim djelatnicima Sveučilišta u Rijeci čime će se pokrenuti

svojevrsni UNIRI alumni klub umirovljenika. Rad Kluba koordinira Upravno vijeće Kluba i Savjeta Kluba S3D u sastavu dr. sc. Bruno Grbac, profesor emeritus, prof. dr. Jasna Krstović, prof. dr. Ana Alebić-Juretić, Darko Štefan i Jagoda Mozetić. Savjet Kluba S3D predlaže program Sveučilišta za treću dob, a uz organizaciju predavanja i drugih javnih događanja, razmotrit će se i ostale pogodnosti članova Kluba Sveučilišta za treću dob o kojima će se saznati uskoro.

Predsjednica Savjeta Kluba S3D, prof. dr. Krstović, ujedno i članica Upravnog vijeća osvrnula se na samo osnivanje Kluba, kao i njegovu važnost.

- Osnivanjem Kluba S3D Sveučilište u Rijeci pokazalo se istinskim zagovarateljem vrijednosti 3. dobi kao životnog perioda bogatog novim mogućnostima. Pokazuje se uvažavanje praktične mudrosti treće životne dobi aktivnim zalaganjem za promjenu percepcije, predrasuda i stereotipa o starenju, što je posebno važno u aktualnom trenutku društva okrenutog mladima i njihovim sve glasnijim zahtjevima da se stariji maknu sa strane i ne oduzimaju im resurse. Posljedično me brije rastuća međugeneracijska netrpeljivost koja je rezultirala nikad snažnijom socijalnom izolacijom i isključenošću osoba treće dobi. Akademska zajednica nije ostala izolirana od takvih promišljanja; dapače, aktualni zakonski propisi kojima se uređuje visokoškolski prostor potencirali su ovakva promišljanja i dodatno produbili međugeneracijski jaz, zaključuje prof. dr. Krstović.

More idea
More idea

U različite programe Sveučilišta za treću dob uključilo se preko tisuću polaznika

Motivirani polaznici željni učenja djeluju poticajno na predavače što rezultira obostranim zadovoljstvom



Sanja Smoijver-Ažić



Jasna Krstović

STUDENTI SVEUČILIŠTA U RIJECI NATJEČAJ SZ-a ZA STUDENTSKE PROJEKTE

Gotovo 400 tisuća kn za 49 projekata

SZSUR*
STUDENTSKI ZBOR
SVEUČILIŠTA
U RIJECI



Studentski zbor ove je godine na natječaju odabrao 49 projekata za sufinanciranje. Svi su projekti prošli tri razine evaluacije te je projektima dodijeljeno 368.625.89 kuna. Osim finansijske potpore za provođenja projekata, voditeljima je omogućen tisak promotivnih materijala u Uredu SZSUR, kao i posudba razglaša, igračih konzola, sportskih rezerviša i svih onih stvari kojima SZSUR raspolaže

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci već 11 godina provodi natječaj za studentske projekte, a ove godine ukupni fond natječaja iznosio je 400 tisuća kuna. Navodeći kako je do sada financirano više od tisuću projekata, predsjednik povjerenstva za evaluaciju na razini Sveučilišta, Neven Pintarić, kaže da je finansijska integracija sredstava omogućila više i kvalitetnije projekte.

- Zrelost studenata da donešu odluku integriranjem sredstava stvorila je kulturu prijave projekata i razvoj ideja od stručnih, sportskih do kulturnih projekata na cijelom Sveučilištu, odnosno njezinim sastavnicama. Studenti prijavom projekata, osim što razvijaju svoje ideje, razvijaju i odgovornost provedbe projekta u svim segmentima od odgovornosti provedbe, promocije, do brige za sveučilišnu i društvenu zajednicu i doprinos i razvoju kulture projektnog finansiranja općenito. Ove je godine prijavljeno 65 projekata, od toga 49 je financirano s ukupno 368.625.89 kuna, dok je potraživano 864.654.86 kuna. Potrebno je napomenuti kako je osim finansijske potpore za provođenja projekata, voditeljima omogućen tisak promotivnih materijala u Uredu SZSUR-a, kao i posudba razglaša, igračih konzola, sportskih rezerviša i svih onih stvari kojima SZSUR raspolaže, a koje su potrebne za provođenje projekata te se ujedno mogu koristiti višekratno u realizaciji više različitih projekata, pojašnjava Pintarić.

Prva online aplikacija

Prijave i evaluacije obavljale su se putem online aplikacije na www.natjecaj.szsuniri.hr, a radi se o prvoj online aplikaciji ove namjene u Hrvatskoj koja omogućuje prijavu projekata, evaluaciju, preuzimanje ugovora o sufinanciranju i predaju završnih izvještaja vezano za studentske projekte. Evaluacije su se odvijale na tri razine, na



razini sastavnica povjerenstva sastavnica provjeravala su zadovoljavaju li prijave formalne uvjete te su odredivali značaj odredene prijave za sastavnicu svrštavajući projekte u kategorije A1, A2, A3, B i C. Kategorija A1 podrazumijeva projekte od iznimne i posebne važnosti za sastavnicu koji trebaju biti finansirani u najvećem mogućem iznosu, dok kategorija A2 označava projekte koji su važni za sastavnicu te ih treba finansirati radi njihove dugotrajne provedbe, a pod kategoriju A3 ulaze projekti koji su važni za sastavnicu te ih treba finansirati sukladno mogućnostima. Kategorija B su projekti koji zadovoljavaju natječajne kriterije, te se mogu finansirati, a C projekti koji nisu od važnosti za sastavnicu, te se ne trebaju finansirati.

114 evaluatora

- Pored povjerenstva na razini sastavnica djeluje i povjerenstvo na razini Sveučilišta sačinjeno od pet članova i njihovih zamjenika čija je zadaća ocijeniti projekte i dodjeliti im finansijska sredstva. Važno je istaknuti

kako povjerenstvo čine profesori i studenti. Važna nam je uključenost profesora u naša tijela. Partnerski odnos donosi bolje odluke i bolje rezultate. Imamo i Povjerenstvo za prigovore koje po izjavljenim prigovorima donosi prijedlog financiranja i upućuje ga Skupštini SZSUR-a na izglasavanje. U slučaju potvrde konačnih rezultata od strane Skupštine SZSUR-a odluka se dostavlja Senatu Sveučilišta na usvajanje. Svi korisnici sredstava obvezni su potpisati ugovor o korištenju sredstava, a na koncu predati i završni finansijski i narativni izvještaj. Cijeli postupak predstavlja i veliki logistički pothvat, s obzirom na to da je kroz tri razine evaluacije potrebno osigurati ukupno 114 evaluatora, koje imenuju studentski zborovi sastavnica, čelnici sastavnica Sveučilišta u Rijeci, Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci, a i sam čelnik Sveučilišta, rektorica prof. dr. Snježana Prijic Samardžija. Pored kriterija i postupaka propisanih Pravilnikom o finansiranju rada studentskog zbora, studentskih udrug i drugih studentskih organizacija

Sveučilišta i Poslovnikom o radu povjerenstava Studentskog zbora Sveučilišta u Rijeci i studentskih zborova sastavnica potrebno je zadovoljiti i zakonske kriterije raznovrsnosti znanstvenih područja iz kojih evaluatori dolaze, kao i uvjet da nitko od evaluatora ne smije biti član studentske organizacije koja prijavljuje projekt na Natječaj odnosno evaluator ne smije biti prijavitelj niti voditelj projekta koji je prijavljen na Natječaj, ističe Pintarić.

Solarno plovilo

Jedan od 49 sufinanciranih projekata je i projekt UNIRI Adria Hydrofoil Solar Boat - 3. faza kojem je odobreno sufinanciranje u iznosu od 50 tisuća kuna. Prijavitelj projekta je Udruga primjenjenih tehničkih znanosti, a voditelj projekta je Filip Karadžić. Riječ je o sveučilišnom projektu projektiranja i gradnje solarnog plovila, 8 metara dužine i 2,5 metara širine, kojim mora upravljati student unutar plovila za potrebe natjecanja Solar & Energy Boat Challenge: MCSEBC 2024. To je natjecanje sveučilišta iz cijelog

svijeta koja imaju zadatku samostalno projektirati i izraditi solarno pogonjeno plovilo potpuno ovisno o sunčevoj energiji prema projektним pravilima. Zbog velikih dimenzija plovila i složenosti samog projekta, projekt se odvija u tri faze. Prva faza obuhvaćala je istraživanje i projektiranje brodskih formi, tehnološku razradu modela, kalupu trupa te gradnju i sklapanje plovila u funkcionalnu cjelinu koja je do sada odradena zahvaljujući prošlogodišnjim potporama SZSUR-a. Druga faza se temeljila na projektiranju pogonskog sustava, postavljanju solarnih panela s ciljem apsorpcije sunčeve svjetlosti kao izvora energije za stvaranje električne energije iz istosmrjerne struje, te sustava pretvorbe i skladištenja električne energije, testiranja upravljačkog sustava i pripreme za natjecanje u srpnju 2020. godine koje je bilo otkazano, a treća završna faza obuhvaća projektiranje i gradnju hidrokrila i stabilizacije letenja ili uzdizanja plovila iznad površine vode. U srpnju je planirano natjecanje Solar & Energy Boat Challenge s kojim završava treća faza razvoja projekta.

U 11 godina financirano je više od tisuću studentskih projekata

Studenti prijavom projekata, osim što razvijaju svoje ideje, razvijaju i odgovornost provedbe projekta

prepoznatljivosti i uočljivosti kao kontinuirana strateška programska aktivnost Sveučilišta u Rijeci kojoj je cilj održavanje trajne veze Sveučilišta sa svojim završenim studentima te promicanje zajedničkih ciljeva i interesa studenata i Sveučilišta u Rijeci. Odabranom autoru najboljem logotipu i vizualnog identiteta dodjeljuje se novčana nagrada u iznosu 3 tisuće kuna bruto. Radove je potrebno dostaviti do 15. travnja.

Regionalni centar kompetentnosti Ugostiteljske škole Opatija, sa svojim partnerom STEPRI znanstveno-tehnologiskim parkom Sveučilišta u Rijeci, otvara prijave na besplatni trodnevni program ubrzanog razvoja i unaprjeđenja poduzetničkih ideja iz područja turizma i ugostiteljstva. Najbolji timovi dobit će mogućnost uključivanja u besplatni šestomjesečni program edukacija i mentoriranja RCK HUB Opatija. Akceleracijski Bootcamp krenut će u utorak, 30. ožujka 17 sati, kad će sudionici započeti rad na svojim idejama uz vodstvo mentora. Rad na idejama podrazumijeva

virtualna predavanja i mentoriranja. Teme koje će se pokrivati jesu: definiranje problema i pronalaženje rješenja, definiranje konkurenčije, resursa, aktivnosti te hodograma provedbe.

Dogadjaj završava u četvrtak u 19 sati, a najbolji će timovi dobiti mogućnost sudjelovanja u RCK HUB-u. RCK HUB je besplatan šestomjesečni program edukacije i mentoriranja koji se odvija pri Regionalnom centru kompetentnosti Opatija i koji je namijenjen svima koji imaju ideju ili novu tehnologiju iz područja

ugostiteljstva i turizma, koja je po nečemu posebna ili nova u odnosu na postojeća rješenja i koju žele plasirati na tržiste.

Sveučilište u Rijeci raspisalo je Javni poziv za dodjelu jednokratne finansijske pomoći studentima Sveučilišta u Rijeci iz područja pogodenih potresima. Prijave na javni poziv zaprimaju se do četvrtka 1. travnja 2021. godine do 12 sati te se podnose isključivo elektroničkim putem, ispunjavanjem online prijavnog obrasca.